

Verotusasiat poikkeustilanteessa

Taloustorstai 26.3.2020

Jukka Hakola

Benjamin Strandberg

Poikkeustilanne vaikeuttaa veroennusteiden laatimista

- Verotulojen oletukset muuttuvat lähes päivittäin
 - Perjantaina 13.3. päivitetty koko maan veroennustekehikko sisälsi jo seuraavana maanantaina lähinnä hallituksen uusien linjausten takia vanhentuneita, liian optimistisia arvioita.
 - Verotulojen kehitys riippuu hyvin pitkälle siitä, miten kauan kriisi jatkuu.
- Koronaviruksen vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona.
 - Osa heikennyksestä tulee työllisyyden, ja sitä kautta palkkasumman, oletettua hitaamman kehityksen ja yritysten oletettua heikomman kannattavuuden myötä.
 - Ensi vaiheessa vaikutukset näkyvät matkailu-, palvelu- ja ravintola-alalla liikkumista koskevien rajoitteiden lisääntyessä sekä tehdasteollisuudessa tuotantoseisokkien ja kansainvälisten tuotantoketjujen katkoksien myötä.

Koko maan veroennustekehikko päivittyy ensi viikon alussa

- Ennusteessa huomioidaan: valmistunut verotus 2018, toteutuneet väestötiedot 2019, maaliskuun verontilitykset sekä valtiovarainministeriön ylimääräinen arvio verotulojen kehityksestä.
- Koronaviruspandemiasta johtuen työllisyys tulee laskemaan reilusti ja BKT:n arvioidaan laskevan jopa 5-6 % kuluvana vuonna.
 - Tämän johdosta palkkasumman kehitys tulee laskemaan entisestään maaliskuun ennusteesta (silloin BKT-arvio vielä plus-merkkinen)
 - Työttömyysturvaetuudet vastaavasti nousee ja elinkeinotoiminannan AT -osuus laskee.
→ Kunnallisvero laskee huomattavasti laadituista talousarvioista
- Yhteisöveron osalta kehitys epäselvä - laskee kuitenkin selvästi 13.3. päivitetystä veroennusteesta.
 - Koskee ensi kädessä kaikkia kuntia vahvistettujen jako-osuuksien suhteessa, verovuosi 2020 vaikuttaa kuntakohtaisiin jako-osuksiin 2022 ja 2023

Veroennustekehikot ensi viikolla

- Verohallinnon järjestelmäuudistusten takia ansiotulojen määrittely on jonkin verran muuttunut aiemmasta.
 - Muun muassa yhtymistä saadut ansio- ja pääomatulo-osuudet ovat peitetty tilastolta datavirheiden takia.
 - Työkorvauksia ei myöskään saatu eriteltyä luotettavasti, joten ne on otettu tilastolla palkkatulojen alta pois ja ne sisältyvät nyt erään *Muut ansiotulot*.
 - Lisäksi palkkojen alta on siirretty omiksi erikseen verotettava apuraha sekä hankintatyön arvo. Jotta vertailukelpoisuus eri vuosien välillä säilyy, samat määrittelymuutokset ovat päivitetty Verohallinnon tilastotietokantaan ja myös veroennustekehikkoon verovuosille 2014-2018.
- Tilastomuutokset pienentävät palkkatuloja noin 500 miljoonaa koko maan tasolla verovuonna 2018. Maa- ja metsätalouden ansiotulot pienenevät vajaalla 100 miljoonalla eurolla. Veroennustekehikon erä Muut ansiotulot vastaavasti kasvaa saman verran.

Verohallinnon tiedote: maaliskuun verontilitykset

- Koronaviruksen aiheuttamat talousvaikutukset eivät näy vielä merkittävästi maaliskuun tilityksissä, vaan tilitykset ovat lähellä normaalia tasoa
- **Ansio- ja pääomatuloveroja** tilitetään maaliskuussa 2 731 mrd. euroa, jossa kasvua vuoden takaiseen 94 milj. euroa (+3,6 %).
 - Kasvu on seurausta lähinnä ansiotuloista tehtävien ennakonpidätysten 104 miljoonan euron noususta 2 416 miljardiin euroon (+4,5 %).
 - Muiden alaverolajien osalta euromääräiset muutokset ovat pienempiä:

LASKEVIA	NOUSEVIA
Jäännösverot – 20 milj. €	Lisäennakot 17 milj. €
ennakonpidätykset puun myyntituloista -12 milj. €	Ennakonpidätykset osingoista 8 milj. €
Ennakkoverot -2 milj. €	
Ennakonpidätys koroista - 1 milj. €	

Verohallinnon tiedote: maaliskuun verontilitykset

- **Yhteisöveroja** tilitetään maaliskuussa yhteensä 408 milj. euroa, jossa laskua vuoden takaisesta 54 milj. euroa (-11,6 %).
 - Lasku aiheutuu ennakkoverojen vähentymisestä 53 milj. eurolla (-14,4 %). Jäännösverojen ja lisäennakkojen euromääräiset muutokset ovat pieniä.
 - Verovuoden 2019 ja 2020 yhteisöjen ennakot ovat molemmat alentuneet noin 26 milj. euroa vuoden takaisesta. Yhteisöverokertymien odotetaan laskevan tulevina kuukausina.
- **Kiinteistövero**a tilitetään 13 milj. euroa (+11 milj. euroa). Kiinteistöveron tilitykset koostuvat tässä vaiheessa vuotta enimmäkseen etukäteen maksetuista vuoden 2020 kiinteistöveroista.
- **Maaliskuussa vähennetään ensimmäinen erä vuoden 2020 verotuskustannuksista.**
 - yhteismäärä (455 milj. euroa) on jonkin verran syksyn ennakkotietoa alhaisempi.
 - Veronsaajakohtainen osuus kustannuksista lasketaan maksuunpantujen ansio- ja päätuloverojen sekä yhteisöverojen määrän ja asukasluvun/jäsenmäärän perusteella.

Verohallinnon tiedottaminen maksuunpantujen ennakoiden ja kertymien kehityksestä

- Verohallinto seuraa aktiivisesti maksuunpantujen ennakoverojen määrän kehitystä sekä verojen kertymistä
- Yhteisöjen ennakoverokertymä voi alentua yritysten tekemien ennakoiden muutoshakemusten tai maksuvaikeuksien johdosta
- Kunnallisverojen kertymä voi alentua ansiotulojen alentumisen (irtisanomiset, lomautukset yms.) tai yritysten maksuvaikeuksien johdosta
- Verohallinto tiedottaa kehityksestä ja muutoksista Veronsaajien palvelussa
- Tiedottaminen tapahtuu lähtökohtaisesti 2 kertaa kuussa
 - Oma-aloitteisten verojen eräpäivän (kuukauden 12. päivä) jälkeen
 - Tilitystietojen julkaisun yhteydessä kuun lopussa
 - Lisäksi yllättävistä ja äkillisistä muutoksista tiedotetaan tarvittaessa erikseen

Yritysten verotilitysten lykkäys ja näiden kompensatio

- Koronaviruksen aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen vuoksi Verohallinto tulee helpottamaan toistaiseksi maksujärjestelyn ehtoja. Lisäksi Valtionvarainministeriö valmistelee lakimuutosta tilapäisestä viivästyskoron alentamisesta niiden verojen osalta, jotka kuuluvat maksujärjestelyyn.
 - Muutokset maksujärjestelyn myöntämiseen ja sen ehtoihin tulevat voimaan lakimuutoksen myötä. Muutoksia noudatetaan maksujärjestelyissä, joita on haettu 25.3. alkaen ja viimeistään elokuun lopussa.
 - Maksujärjestelyn mukainen ensimmäinen maksuerä on nykyisen yhden kuukauden sijaan vasta kolmen kuukauden päästä maksujärjestelyn hyväksymisestä.
 - Maksujärjestelyssä olevien verojen viivästyskorko alenisi valmistelussa olevan lakimuutoksen myötä 7 prosentista 4 prosenttiin. Alennettua korkoa sovellettaisiin vain 1.3.2020 jälkeen erääntyneisiin maksujärjestelyn veroihin.

Yritysten verotilitysten lykkäys ja näiden kompensatio

- Vaikutukset alkavat näkymään huhtikuun tilityksistä lähtien, mutta todennäköisesti vielä voimakkaammin toukokuusta lähtien, kun lakimuutos on saatu voimaan
 - Lykkäykset näkyvät niin kunnallisverojen ennakonpidätyksissä kuin yhteisöveroissa ja yritysten kiinteistöveroissakin
 - Arviot lykkäysten suuruudesta kuntien verotulojen osalta liikkuvat puolen miljardin kieppeillä
 - Osa lykätyistä veroista alkaa kertymään jo alkusyksystä alkaen
 - Kertyminen voi jatkua aina vuodelle 2022 asti riippuen myönnetyn järjestelyn pituudesta
 - Osa lykätyistä veroista jää kertymättä lopullisesti konkurssien ja maksuvaikeuksien johdosta
 - Lykkäysten aiheuttamaa verokertymän alenemaa vuodelle 2020 kompensoidaan nettomääräisesti

Vaikutukset ja aikataulut

- Kuntaliiton veroennuste ensi viikolla
 - Kuntakohtaiset ennusteet päivitetään sen perusteella
 - Seuraava tarkistus/päivitys KTO:n julkaisun jälkeen
- Huhtikuun tilityksissä tilitetään oma-aloitteiset verot joiden eräpäivä 14.4. jotka perustuvat maaliskuussa mm. palkoista pidätetyistä ennakonpidätyksistä
 - Vähentyneet tulot, mutta myös maksuvaikeudet ja verojen lykkäykset alkavat näkymään
- Verohallinto tiedottaa muutoksista maksuunpanoissa ja kertymissä 2 kertaa kuussa
- Toukokuun tilityksissä näkyy alenema huhtikuun palkoissa ja yritysten ennakkoveroissa
- Verojen lykkäys vähentää kertymää huhti-toukokuusta alkaen
- Kertymän tippuminen vaikuttaa voimassaolevien jako-osuuksien suhteessa
 - Kunnittaiset vaikutukset suhteessa erilaisia, mutta oikeenevat vasta verotuksen valmistuessa